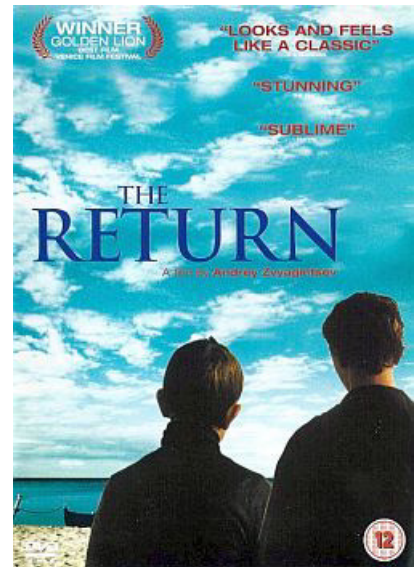

Hjemkomsten

Filmkunst, når den er allersmukkest og mest dybsindig

Af Peter Skov-Jakobsen

Alle drengene er oppe i badetårnet. De udfordrer skæbnen ved kåde udspring. Storebror Andrej tør godt. Lillebror Vanja (altså Ivan) tør ikke. Men han er stædig. Kammeraterne går, han bliver siddende deroppe. Rædslen for at blive kaldt kylling holder ham deroppe. Hen under aften kommer hans mor og redder ham fra nederlaget. Den lille dreng er opløst af gråd, vilje og stædighed. Han ryster af kulde, arrigskab mod sig selv og kærlighed. Den underskønne mor skærmer ham med sin kærlighed og krop, holder ham ind til sig, ja har ham næsten i sig. Der er ingen lille dreng der ikke tiltales af denne ømme og omsorgsfulde kærlighed.

Efter tolv år dukker der en mand op som den elskende mor kalder deres far. Han ligger derinde på sengen og sover. Han ligner én der har elsket. Der er mandlig styrke og skønhed over ham. Han vil have sønnerne med på tur. De leder efter noget sammen. Andrej, den stakkels storebror, lidt naiv, lidt karakterløs og meget lykkelig over endelig at have fået en far. Han er så lettet at han underkaster sig faren uden at stille spørgsmål.

Vanja er forsigtig. Hvad vil den far? De to tager hele filmen igennem nogle ordentlige opgør. Han løber da han ser faren første gang – og bliver ved med at distancere sig. Hvad skal han dér efter tolv år? Hvorfor forstyrrer han deres liv med moren? De levede jo godt uden ham, og han havde aldrig haft brug for dem! Så hvorfor skal hele den æske af følelser åbnes? Faren forsøger at knække Ivan. Karakteristisk nok kalder han ham aldrig ved kælenavnet Vanja. De opnår aldrig den fortrolighed. Faren udfolder både psykisk og fysisk brutalitet; men intet knækker den karakterfulde dreng. Han holder fast i sin mistro og i sin vrede. der skærer mange temaer i tysk historie om krig, nederlag, befrielse, fornægtelse, skyld og genrejsning, national værdighed.

Andrej lader sig tyrannisere. En kort stund af lykke oplever de på vej ud på en øde ø. Dér leder faren åbenbart efter noget. Men motoren standser, og straks bliver de kommanderet til årene. Brutaliteten lader høre fra sig med det samme. Hvis man ikke springer på mindste vink, er der repressalier. Faren finder noget, men hvad? Det ender i et frygteligt opgør hvor selv Andrej bliver hentet ud af sin glæde og naivitet. Vanja flygter op i de højder hvor han ikke tør være og truer med at kaste sig ud fra tindens spids! Faren falder

i forsøget på at redde ham – og til at begynde med viser det sig at han er ligeså tung at bære som død som da han levede. De må bære ham med sig hjem. De fører hans døde legeme hen over havet. Nu ligger han igen som én der har elsket. Først da de lukker hans øjne, begynder døden at skjule ham. Da de har pakket bilen og vil "pakke" ham, er båden stukket til søs. Han går ned! Pludselig er han væk! Havet, graven, skjuler ham og de kører hjem og viser billeder fra turen. De vender hjem til den mor der har elsket dem hele tiden. Fotografierne fra drengenes liv "flasher" foran ens øjne; men faren er forsvundet. Han er der som ung – som ligeså ukendt som før han kom. Døden skjuler endog mareriddet.

Der er ikke mange replikker i filmen; men det ene åndeløse tableau afløser det andet. Billederne gelejder én igennem historien med en sigende skønhed. Det er filmkunst når det er allersmukkeste og mest dybsindigt. Ansigterne står malet på lærredet, og man sidder tit og ønsker at præcis denne scene kunne holdes, for der er meget fortalt hele tiden. Man færdes på mange sideveje, markveje, grusveje, men måske flest vildveje!

Alt imens udfolder der sig en historie om mænds kærlighed og mangel på samme. Der udfolder sig en historie om enhver drengs længsel, om karakter, om vilje, om beundring, om vrede og hengivenhed. Det er en film med tanker i. Det er drømmen om en far – men det er også mareriddet!

© Peter Skov-Jakobsen

Filmfakta

Hjemkomsten - Vozvrastjenije / The Return / Die Rückkehr – Rusland 2003 – Instr.: Andrej Zvjagintsev - Manus: Vladimir Moisejenco og Aleksandr Novototskij - Medv.: Vladimir Garin (Andrej), Ivan Dobronravov (Ivan), Konstantin Lavronenko (far), Natalija Vdovina (mor), Galina Petrova (bedstemor) - 105 min. – Dansk biografpremiere d. 10/12 2004 – DVD udgivet af - Udlejning/pressebilleder © Marco Film - Tilladt for børn over 15.

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=6163>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/the-return-film-review-by-angus-wolfe-murray>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=2575>

Cottbus

Instruktøren af "Hjemkomsten", Andrej Zvjagintsev, er født 6. feb. 1964 i Novosibirsk, Rusland, og må betegnes som ét af tidens mest lovende navne. Dette er hans første spillefilm! Ved filmfestivalen i Cottbus 2003 gav den kirkelige jury ham hovedprisen for den: "Det lykkes instruktøren at karakterisere de enkelte personer på en fin og indfølt måde. De fremragende skuespil-præstationer og smukke billed-kompositioner udmærker dette lille filmiske mesterværk," udtalte den kirkelige filmjury i Cottbus; **Kirke og Films Arne Kristoffersen** var ét af de fire medlemmer. Ved filmfestivalen i Venedig modtog filmen både en gylden løve og en katolsk filmpris.